Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
Một năm..	6$60	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng..	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng..	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng..	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE № 954

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page: *Une seule insertion.* . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

THẦY KIỆN

Cái tiếng « Thầy kiện » mới xuất-hiện ở trong xứ ta từ khi có tòa án của người Đại-pháp đến giờ mà cũng mới thịnh-hành từ khi có tòa Thượng-thẩm Hà-nội để phúc-thẩm các án-kiện Bắc-kỳ, nhất là trong khoảng mấy năm nay, bộ luật mới đã công bố thi hành, phàm những việc tranh tụng ở các tòa sơ-cấp hoặc đệ-nhị cấp các nơi, quyền chung-thẩm đều thuộc về tòa Hà-nội thì hầu hết trong xứ từ chỗ đại-ấp thông-cù cho đến chỗ hang cùng ngõ hẻm không đâu là không biết có cái tiếng ấy cả, mà nói đến cái tiếng ấy luôn. Vậy thì thầy kiện là gì? Có phải như phần nhiều người mình đã tưởng lắm là một bậc người môi giới với quan tòa, có quyền thay đen đổi trắng, phải làm ra trái, gian làm ra ngay, vì cái thế-lực đồng tiền mà muốn sinh sát dứt đoạt ai cũng được đấy chăng? Không, không phải thế, thầy kiện nguyên tiếng Pháp là « Avocat », người Nhật với người Tàu từ khi theo cái chế-độ pháp-viện của Âu-châu cũng thông dụng cái tiếng ấy mà dịch là «biện-hộ sĩ» hay là « luật-sư », tức là một bậc người thâm thông pháp luật, đứng chỗ pháp-đình là đại biểu cho người đương-sự, là tay đối đáp với quan tòa, để giữ vững cái cán cân pháp-luật cho khỏi lệch khỏi chênh, khỏi có cái lẽ thẳng không được thân mà những người ngay phải thụ-khuất. Ta gọi là quan trạng để thường nghĩ cái quyền lực « quan trạng » vô cùng vô hạn, tiền vào cho nhiều thì kiện gì cũng được hay sao? Ta lầm rồi, thầy kiện có phải « quan trạng » đâu, thầy kiện là người chỉ bảo cái lẽ phải lẽ quấy cho ta, là người thay mặt ta ở chốn pháp-đình mà viện luật viện lệ, bênh vực cái lẽ thẳng cho ta. Cứ như cái chế-độ pháp-viện ở nước ta ngày xưa, người có việc đến công-môn, tính-mệnh tài sản phó mặc cả ở trong tay một ông quan tòa, có ai đứng giữa mà lấy pháp-luật biện-hộ cho mình; mà đã gọi là dân thì mấy người hiểu biết pháp luật là thế nào; gặp được ông quan tòa công chính thì may còn mong được khúc trực phân minh, nhưng cũng còn nhiều điều u-ẩn mà ông quan tòa dù công-chính cũng không có thể xét hết được cho; nếu lại gặp phải ông quan tòa bỏ phép tham tiền thì thôi muôn sao muôn vậy, tha bổ mà điên-đảo án-từ, còn phải kiêng kỵ ai nữa; tính-mệnh tài-sản của người ta chẳng là nguy-hiểm lắm dư? Bởi thế nên những nước văn-minh tiên-tiến bây giờ, nước nào cũng vậy, có pháp-luật, có tòa án, có quan tòa thì cũng cho những người có việc tới tòa được có thầy kiện thay mặt mà biện hộ cho mình; cái chế-độ ấy quả là một cái chế-độ rất hay, hay cả về đôi đường: hay cho những người có việc tranh tụng vì có thầy chỉ bảo cho lẽ phải lẽ trái, có thầy bênh vực cái lẽ thẳng ở chốn pháp đình cho, lại hay cho các quan tòa nữa vì cái trách-vụ nặng-nề là cái trách-vụ thẩm phán của mình cũng nhờ thế mà được nhẹ-nhàng hơn đôi chút, không sợ còn có điều u-ẩn mà mình xét hoặc không ra. Cái nghề thầy kiện đã thành là một cái nghề rất trọng yếu mà rất cần dùng ở các nước văn-minh tiên-tiến đời nay. Làm nghề thầy kiện phải là những người có văn-bằng cử nhân hoặc tiến-sĩ luật, những người đã từng sung chức quan tòa các tòa án trở về, tức là những người tinh thông lý luật mà có phẩm-cách, có danh-vọng hơn người cả; nhận việc biện-hộ cho ai thì có lấy tiền công bút giấy, nhưng lấy bao nhiêu là tùy cái công nhiều ít, mà đâu đấy đều có biên lai sổ mục hẳn-hoi, theo lệ thường thì việc xong mới lấy cả tiền công, việc không xong chỉ lấy một nửa, không khi nào lại có cái chuyện lừa người gạt của, sách-nhiễu đa đoan. Ấy cái công việc thầy kiện là thế; cái quan-hệ của người có việc tranh tụng với thầy kiện là thế. Nay Chính-phủ Bảo-hộ đem cái chế-độ pháp-viện ở các nước văn-minh tiên tiến mà kiến thiết trong xứ mình, các tòa án trong xứ mình bây giờ cũng cho phép những người có việc tranh tụng được có thầy kiện thay mặt mà biện-hộ cho; cứ như các lẽ đã giải trên kia thì điều ấy không phải không có chút lợi ích cho dân mình vậy.

Nhưng khốn thay! thầy kiện thật thì ít — vì chỉ có những nhà pháp-luật người Đại-pháp mới đủ cái tư-cách làm thầy kiện — mà cái hạng « thầy kiện giả » ở trong xã-hội mình nảy ra càng ngày càng nhiều. Cái hạng người này bản tướng của họ là người du-thủ du thực, vô nghiệp vô nghề, thủ đoạn của họ là cái thủ đoạn đâm thóc chọc gạo, giục bị xui nguyên, phương-lược của họ là cái phương-lược luồn lọt quan nha, tới lui tỉnh phủ, họ khéo dùng cái miệng lưỡi khôn-ngoan, cái cơ quyền lật-lọng mà giăng cái lưới nham hiểm độc ác để rử người săn việc mà tính cái lối sinh-nhai ngồi mát ăn bát đầy. Lạ gì dân mình trí-thức chưa phổ-thông, phép luật không am-hiểu, lại sẵn có cái tính tức khí đua hơi, một vạt hàng rào, một mẩu bờ ruộng, một khẩu trầu biếu, một miếng thịt phần mà đem nhau đến cửa quan, thường có khi đến vong gia thất thổ, bán vợ đợ con cũng không hề biết tiếc; bởi thế mà cái cạm của họ đặt ra mới nhiều người mắc, mà hễ đã mắc vào cạm họ mà sinh ra tranh tụng thì thế nào cũng đến họ tìm thầy đưa chỗ, việc xong thì xong, chẳng xong thì chớ, họ cũng nạo cho đến da lòi xương nát, rồi sống chết mặc bay, tiền thầy bỏ túi, kể cái nghề của họ có lẽ lại còn lợi hơn thầy kiện thật cũng nên.

Than ôi! biết bao nhiêu là gia-đình hòa mục vì họ mà đến nỗi tan hoang, biết bao nhiêu là đôi lứa sum vầy vì họ mà thành ra chia rẽ, biết bao nhiêu là kẻ hiền lành phác thực vì một câu nóng giận, gặp họ mà gây nên cái sự tan cửa nát nhà, biết bao nhiêu người cần kiệm làm ăn vì một chuyện nhỏ-nhen, gặp họ mà gây nên cái cuộc khuynh gia bại sản!!! Cứ cái hiện-trạng bây giờ thì họ làm cái nghề này rất lợi mà vì cái nghề rất lợi nên mỗi ngày cái giống nó lại sinh sôi nẩy-nở mãi ra; kể cái giống sâu mọt ở trong xã-hội mình còn nhiều mà cái giống nó là cái giống sâu mọt hại hơn cả. Của đau con xót, người mình cũng nên xót tới cái của mồ hôi nước mắt mà chừa mặt cái giống nó đi, rồi có khi vì cái quyền lợi xung đột to quá mà bất-đắc dĩ phải đến tụng-đình thì cũng nên chắc cái lẽ thẳng ở mình, trực tiếp đến thầy kiện thật mà nhờ người biện hộ, nếu cái lẽ mình đã khúc thì dù thầy kiện thật cũng khó lòng biện-hộ được, huống chi là cái ngữ thầy kiện giả đó thì mưu làm gì với họ cho mất tiền tai.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 17 Mai 1923

Nước Đức với Đồng-minh

Tin Berlin. — Nay mai nước Đức sẽ đệ trình Đồng-minh các điều-khoản mới nói về việc bồi-khoản.

Việc nước Bỉ

Tin Bruxelles. — Vì thợ thuyền đình công, nên công việc hỏa-xa bị ngăn trở.

Hai chuyến xe-lửa ở Anvers đến đã tới nơi.

Thư tín và hàng-hóa đem đi Hà-lan thì có phi-cơ chở đi.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 17 và 18 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng-hòa Đông-âu

Hội-đồng Chính-trị đã giải-quyết xong được nhiều vấn-đề Phái-bộ nước Anh và Ismet Pacha đã điều-đình với nhau xong về việc nghĩa địa Gallipoli. Các phái-bộ cũng đã điều đình với nhau xong về việc hỏa-xa từ Andrinople đến Constantinople. Sau hội-đồng bàn đến lời của phái-bộ nước Thổ tuyên-cáo về cái thể-lệ các trường học, các nhà giáo dụng ở nước Thổ trước ngày 30 Octobre 1914 Ismet Pacha nói rằng cái thể-lệ đặc-biệt nói trong hòa nghị không có thể rộng cho tất cả các nước ký hòa-nghị được hưởng. Việc ấy lại hoãn sau mới bàn. Cái thể lệ các trường học và các công cuộc làm phúc cũng giao cho các nhà giám-định xét.

Sáng hôm thứ sáu hội-đồng Tài-chính sẽ hội-nghị.

Việc trong hạt trú-binh

Trong hạt sông Rhur có người mưu hủy hoại cơ-khí nhưng không việc gì cả.

Ngày hôm thứ hai, có hai trăm chín mươi hai chuyến xe hỏa đi lại trong hạt sông Rhur.

Mười sáu chuyến xe than đã chở về Pháp.

Số thợ thuyền Đức đến xin làm ở sở hỏa-xa được 5102 người. Trong số ấy, thấy số người làm hỏa-xa cũ nhiều mãi lên.

Chánh-phủ nước Đức cấm nhân-dân không được đến xin giấy thông-hành của các quan binh, mà nhân-dân đến xin vẫn đông đến nỗi các báo nước Đức phải cổ-động khuyên dân sự nên nhẫn nại.

Các quan Pháp Bỉ lại cho quân lính đến đóng tại một cái mỏ *aniline* đã tịch-biên các thứ chất làm phẩm của nước Đức phải nộp cho Pháp Bỉ, theo như các điều-khoản trong tờ hòa-nghị. Các quan chỉ để một ít quân lính ở đấy để bảo-thủ trật-tự.

Bọn thất-nghiệp ở Dusseldorf kéo nhau đến hạt không có quân lính Pháp Bỉ đóng để đòi tiền phụ cấp của chánh phủ Đức. Họ dọa nếu không cấp cho họ, thì họ đi làm với các quan Pháp.

Nước Pháp với nước Thổ

M. Jessé Curely, quyền tổng ủy-viên ở Constantinople đã bá cáo cho Adnan Bey biết rằng chánh-phủ Pháp ghi nhận lời của chánh-phủ Thổ công bố rằng bản chánh-phủ không có thu-thập quân lính ở đường cương-giới đất Syrie. Ngài lại chứng minh cho Adnan Bey biết rằng về phần chánh-phủ Pháp thì vẫn theo đúng các điều khoản trong bản giao-ước Angora.

Tại Thứ-dân nghị-viện

Chiều hôm thứ sáu, Thứ-dân nghị-viện vẫn bàn bản tờ trình nói về cái thể-lệ trợ cấp cho tư gia và binh lính.

Việc canh-nông ở nước Pháp

Cứ xem như biểu tổng-kê của bộ Canh-nông thì trong năm 1923, ruộng đất gieo lúa mì mùa xuân và mùa đông cộng được 5 triệu. 527 nghìn, 710 hectares, so với năm 1922 hơn được 400.000 hectares. Ruộng đất gieo lúa miến, lúa mạch nha, và cỏ ngựa cũng nhiều hơn. Còn mùa màng tốt xấu thì tính ra số điểm như sau này: Lúa mì mùa đông: 72; lúa mì mùa xuân: 70, 1; lúa miến: 7?,7; như vậy thì đứng vào khoảng giữa bình bạng và bình thứ, vì bình bạng là 80, mà bình thứ là 60.

Một ngày sinh được năm con trai

Mới rồi một người giáp thủ quê nước Ý chỉ trong một ngày mà sinh được năm con trai, thật xưa nay chưa từng thấy ai thế.

Nguyên là người ấy có một người vợ và một người tình-nhân. May được người vợ rộng lượng, biết chồng có tình-nhân, liền đặc ân cho chồng đem người tình-nhân ấy về ở cùng nhà với mình để giúp đỡ mình trong công việc đồng áng.

Đến thượng-tuần tháng Avril mới rồi thì cả vợ và tình-nhân cùng ở cữ một ngày, mà cũng lại cùng một giờ nữa: người vợ đẻ sinh đôi được hai đứa con trai, người tình-nhân đẻ sinh ba được ba đứa con trai, Thế là một ngày người phú-hộ ấy sinh được năm đứa con trai.

Thực là một cái hạnh-phúc xưa nay ít có vậy.

Tin Trung-hoa

Ngày 8 Mai 1923

Hương-cảng đặc-điện

Lý tiết-Quân và Hứa-sùng-Trí thu quân-giới của Doãn-Kỳ, Lý-văn-Phục và Tạ-văn-Bính tiến đánh Thiều-quan. Có tin rằng quân Thẩm-hồng-Anh đã bỏ Thiều quan. Thảo-tặc liền quân đã thu phục được Mã-bá.

Tin Dương-khôn-Như

Dương-khôn-Như đã thông điện xin phục tòng mệnh-lệnh Tôn đại-nguyên-soái.

Tin Trần-chương-Phủ

Giang-môn đại-bản-dinh điện trình Tôn đại-nguyên-soái rằng: Trần-chương-Phủ đã chiếm cứ Dương-giang, lại liên-hợp với Thân-bảo Phiên định đánh Giang-môn.

Thẩm-hồng-Anh bị thương

Việt-Hán hỏa-xa chạm nhau ở khúc đường Thiều-quan, Thẩm hồng-Anh bị thương.

Ngày 9 Mai 1923

Hương-cảng đặt-điện

Trần-quýnh-Minh cùng các tướng hội nghị tại Huệ-châu, định chia quân đi 3 đường cùng vào lấn đánh Quảng-châu. Quân Hứa sùng-Trí đi sang Yết-dương, Tôn đại-nguyên-soái đi sang Tây-giang, thân hành ra trận địa để khao-thưởng quân sĩ.

Tin Trương thiệu-Tằng

Trương-thiệu-Tằng bỏ ra một số tiền 75,000 đồng để thu mãi hơn trăm ông nghị viên, vậy nên Chúng-nghị-viện thẩm-tra-hội đã không công nhận cái án bất tín nhiệm Trương Nội-các ».

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu xin Bắc-kinh chính phủ đem quân giúp Thẩm-hồng-Anh, nhưng Trương-thiệu-Tằng thấy quân Thẩm-hồng Anh bị thất bại luôn, rất lấy làm không bằng lòng, có ý muốn bãi Thẩm mà giảng-hòa.

Quốc sự hiệp-thương hội

Quốc-sự hiệp-thương hội của Trương-thiệu-Tằng phát khởi, định khai hội tại Thiên-tân, và định mỗi tỉnh phải một người đến dự hội.

Một vị nữ-sĩ ứng-cử Hàn-lâm-viện

Mới rồi Hàn-lâm-viện nước Pháp có tuyển cử mấy chân hàn-lâm mới để thế chân cho mấy chân khuyết.

Thế chân ông Frédéric Masson, thì ứng cử có MM. Georges Lecomte, André Beaunier, Marcel Boulenger de Lanzac de Laborie, và Robert de la Sizeranne.

Sau M Robert de la Sizeranne lại rút giấy không ứng cử về ghế ấy nữa, vì ông đã ứng cử để thế chân đức Duchesne.

Còn để thế chân ông Jean Aicard, thì trong bảng ứng cử của Hàn-lâm-viện để-yết thấy có tên A... née de Faucamberge. Đó tức là tên chính của Mme Alfred Mortier, làm sách vở thường ký biệt hiệu là Aurel. Thế là Mme Alfred Mortier cũng được Hàn-lâm-viện công nhận cho vào chân ứng cử vậy.

Việc ấy là việc đáng kỷ-niệm trong lịch-sử của Hàn-lâm-viện. Vì lần này là lần đầu mà Hàn-lâm-viện công nhận cho một vị nữ sĩ được ứng cử, và yết tên vào bảng ứng cử cũng như các bậc tu-mi vậy.

Người với vật

Ta thường nói giống người mình linh hơn muôn giống vật (nhân vi vạn vật chi linh) lẽ ấy đã cố nhiên rồi. Nhưng ngạn ngữ Tây có câu: mền-đầy nào là không mặt trái. Vậy ta thử xét về một phương-diện khác thì có khi giống người mình lại ngu hơn muôn giống vật khác cũng nên. Nói thế tất ai cũng cho là trái ngược, không đúng với công-lệ tiến hóa xưa nay; song cứ lấy những việc xấu-xa bỉ ổi của giống người mình mà con mắt ta thấy thường phải nhớp, lỗ tai ta nghe thường phải ghê, thì thật ít có cái giống vật nào cuồng dại đến như thế. Muôn giống vật giống nào cũng biết tự lao để dưỡng sinh, không thấy có cái sự ăn bám vào kẻ khác như trong giống người mình; giống nào cũng biết tự vệ để bảo sinh, không thấy có cái sự ỷ thần ỷ thế của kẻ khác như trong giống người mình; giống nào cũng biết tự do để toại sinh, không thấy có cái sự nô-lệ kẻ khác như trong giống người mình; giống nào cũng biết tương-bảo tương-trợ để doanh sinh không thấy có cái sự lăng nhược hãm hại kẻ khác như trong giống người mình. Chẳng những thế mà thôi, trăm hoa nghìn nụ, cái đỏ cứ đỏ, cái trắng cứ trắng, cái tía cứ tía, cái xanh cứ xanh, đều tự-phát để biểu cái đặc sắc của mình, như thế thì tưởng đến những chuyện bôn xu cầu cạnh để mua chuộc lấy cái danh phận hão huyền, chắc cây cỏ có tình cũng phải lấy làm thẹn thay cho giống người mình lắm. Lại chẳng những thế mà thôi cá bơi đáy nước, chim hót đầu cành, [illegible] ngâm dưới nguyệt, thung-dung tự-đắc, không hệ lụy về danh lợi, không khiên nhiễu về tục tình, như thế thì tưởng đến những chuyện lo ngập lo cạn, chạy ngược chạy xuôi, lấn lộn dành dật với nhau để kiếm tiếng kiếm miếng ở đời, chắc chim muông không nói ra mà trong ý cũng phải xót mươn cười thầm cho cái giống người mình tự tìm phiền não. Lại chẳng những thế mà thôi, con ngựa nó thuộc đường mà chạy, từ xưa đến giờ chưa nghe có trường học ngựa, cái thuộc đường của nó là tự nó kinh nghiệm mà ra; con chim nó thấy khác ý là bay, từ xưa đến giờ chưa nghe có thầy giáo chim, cái tinh ý của nó là tự nó suy-trắc mà được; giống người mình vào thì chịu cha anh dạy bảo, ra thì chịu thầy bạn hun rèn, vậy mà cái trí quan sát đã không, cái khiếu dĩnh ngộ cũng kém, thường thường ham cái lợi trước mắt mà không xét đến cái hại sau lưng, tăng cái dục nhất thời mà không nghĩ đến cái lo ngày khác; thử hỏi người mình xử sự tiếp vật hồ dễ đã được mấy ai thuộc đường như ngựa, tinh ý như chim.

Coi mấy điều thí-dụ như trên, thì thiết tưởng cái câu nói « trong muôn giống vật chỉ giống người là chí ngu hơn » để thường cũng không trái-ngược gì cho lắm.

Than ôi! trong cái thang muôn vật, người ta vẫn tự cao tự phụ là đứng ở cái bậc chót vót tuyệt vời. Người mà đến nỗi tự hạ đồng đẳng với muôn giống vật khác cũng đã nhục lắm rồi, huống chi lại còn hạ xuống một bậc nữa. Đường đường là một giống thông minh, lấy tâm-tư trí-tuệ mà định-xử cả các loài, có đâu cam chịu cái danh ô-nhục như thế. Nếu không cam chịu cái danh ô-nhục đó thì ai nấy đều nên biết tự-lao để dưỡng sinh, tự vệ để bảo sinh, tự-do để toại sinh, nhất là phải biết tương bảo tương trợ để doanh sinh mà phàm cái tính hư-vinh, cái lòng tham dục, cái thói nô-lệ, cái ngu thấy nhỏ quên lớn, thấy gần quên xa là những cái xấu của mình thua kém các giống vật khác xưa nay thì phải nhất thiết bài-trừ cho kỳ hết.

Trong giống người mình, người các nước văn-minh không dám biết, hãy xin nói ngay người nước ta bây giờ, cái câu phê bình trái ngược đó liệu có đáng cho ta để vào tai mà ngẫm-nghĩ vào bụng không? Có khỏi còn có người mê muội thị phi, ám mờ lợi hại đến nỗi không bằng giống chim giống ngựa không? Có khỏi còn có người trì trục hư vinh, chứa chan tham dục đến nỗi không bằng muông chim hoa cỏ kia không? Có khỏi còn có người ăn bám bảo kẻ khác, ỷ thần ỷ thế của kẻ khác, thậm chí lăng ngược hãm hại kẻ khác, trong loài vật mà không hề biết thẹn không? Xin ai nấy thử bình tâm tĩnh tự mà mình tự hỏi mình xem.

T H.

Nhân dịp lễ Pentecôte, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 1849 đến ngày thứ ba 22 Mai 1923 mới ấn-hành.

Một cái gia-tài 85 triệu đồng

Ngày 7 Avril mới rồi, quan lãnh-sự nước Hoa-kỳ tại thành Florence có báo cho ông xã-trưởng xã Certal ...

thuyết có ích thì ít, mà đọc tiểu-thuyết có hại thì nhiều, được những bản tiểu-thuyết dạy trình, dạy hiếu như bản tiểu thuyết này, nghênh hợp cái thị hiếu của người đời mà dẫm thấm cho người ta lấy cái đạo đức hay, phong-hóa tốt thì còn cách gì diệu bằng. ...

VIỆC HANOI

Nhân dịp lễ Pentecôte, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo ...

Ng-thụy-Hùng, Trịnh-đình-Hữu, Vũ-đình-Huy, Đào-quý-Huyên, Bùi-đình-Khải, Nghiêm-xuân-Khải, Vũ-v-Kiến, Phạm-ngọc-Khôi, Ng-khắc-Kiến, Bùi-huy-Khuê, Ngô-vi-Kiến, Lê-văn-Kinh, Đặng-đức-Kim, Vũ-hữu-Kỳ, Dương- ...

lại rủ nhau đến nhà một người đầm lai là cô Lily là bạn của viên đội Copin để uống sâm-banh và cà-phê nữa.

Đến nơi, chủ nhà đi xem chớp ảnh vắng, mấy người đi quen người ...

sau bỏ hẳn đi lấy một người phó tổng, hắn tức mình đi kêu quan Annam không xét cho, nên hắn phải vào kêu tại phủ Thống-sứ. Lúc mới, phủ Thống-sứ nghĩ là kêu việc gì, liền cho giải đến sở Mật thám, nhưng xem ra chỉ ...

sự nước Hoa-kỳ tại thành Florence có báo cho ông xã-trưởng xã Certal đó nước Ý rằng người sốp-phơ tên là Gori có một người chú ở Hoa kỳ là thế, làm chủ thư để cho một cái gia-tài 85 triệu đồng bạc-viên Hoa-kỳ.

Nguyên người chú Gori sang bên Hoa-kỳ từ khi còn bé, đến năm nay tính đã 60 năm. Người ấy sang Hoa kỳ làm đủ các nghề, từ nghề qui đến nghề tiện nhưng chẳng được mấy làm qua, đến tận giã thi trở nên giàu có. Nay mất không có con, của cải để cả cho cháu.

Có người hỏi ý anh sốp-phơ được hưởng gia-tài ấy định làm gì anh ta có nói trước tiên tôi hãy sắm lấy một cái ô-tô riêng của mình cho thú đã còn tiền tôi sẽ định liệu sau.

Giới thiệu sách mới

Truyện TỲ-BÀ

Của Tản-Đà thư-điếm mới xuất-bản

Giá bán 0$50

Chuyện Tỳ-bà nguyên là một bản kịch khúc Tàu của một nhà danh-sĩ Tàu Cao-đông-gia soạn ra; cái nhà văn Tàu xưa nay cho là một áng văn-chương tài tử. Văn-chương tài-tử Tàu như truyện Tam quốc chí, chuyện Tây-sương ký... [illegible]

Chuyện này là một tấn kịch xảy ra ở trong một cái gia đình họ Thái; Thái-bá-Giai cùng vợ là Triệu ngũ nương cảm sắt vui vầy một được hơn vài tháng, gặp lúc triều-đình mở khoa thi công-cử; Thái-sinh vì nỗi cha già mẹ yếu, cũ g không ham của lợi lộc mà từ xa-cách đình-vi; nhưng Thái ông lại cố ý xa-vọng cho con thành-đạt làm nên, cố ép Thái-sinh phải từ thân thượng-lộ; Thái-sinh vào kinh thi đỗ, rồi mắc cái lưới trong hoạn-lộ, ở rể chốn quyền-môn, bỏ mặt thân người biên phụ ở nhà, chịu đủ trăm nghìn đường cay-đắng... [illegible]

Người ta vẫn đã tay nào thế mà dịch-giả lại rất có công phu; nghe nói quyển chuyện này ông Đoàn tự thuật dịch bên tám năm mà ông Nguyễn-khắc-Hiếu sau ra nhuận bồi bài thắng mới trích cầu, cái công-trình của nhà dịch-thuật như thế, há chẳng phải là cái công-trình quý giá lắm ru?

Nhưng bản quán vui lòng giới thiệu quyển chuyện này cho các bạn độc-giả vì văn thì hay... [illegible]

...đương nếp các sự lịch sử người đời nay đem thảm cho người ta lấy cái đạo đức hay, phong-hóa tốt thì còn cách gì diệu hơn. Chuyện Song-phụng kỳ duyên (sự-tích Chiêu-quân cống hồ) cùng chuyện Tái-sinh-duyên (sự tích Mạnh-lệ-quân) của bản-quán đã-hành cũng vì một lẽ thế. Chẳng biết trong lòng khách... [illegible] ...này có cảm-kích được chút nào mà khiến cho cái nền nữ-tắc nước nhà bớt long-lay đi một tí tạy không? — T.B.

Tin sau cùng

Cavite, ngày 17 Mai 1923

Gió bão. Mưa đá

Tin Colorado (Hoa-kỳ). Tại hạt nhân-đân trù-mật nhất trong tây bộ liên bang Colorado có gió bão, mưa đá dữ-dội. Nhiều trại rất phát-đạt bị hầy-hoại hết. Thành Colorado ngõa ngang những người chết và người ngắc ngoải. Hiện nay còn thấy đem người bị thương đến.

Cứ như tin tức sau cùng thì 17 người chết, 10 người bị thương rất nặng, 100 người bị thương nặng vừa.

Ngay hôm qua cơ con gió dữ-dội tàn phá mất một khu rộng độ hai dặm dài độ 50 dặm, làm đổ mất 50 nóc nhà, hơn 500 người không có chỗ ở.

Việc Nam-kỳ

Việc thầy Huỳnh-văn Say bị hại

Trong một số báo trước, bản-quán đã đăng về việc thầy Huỳnh-văn Say đi bắt kẻ cướp bị nó bắn chết. Nay lại tiếp được những tin sau này:

Tên Yên bắt được bữa đó là đồng phạm vào việc ấy, chứ không phải là thủ phạm. Thủ phạm chính là tên Dương-văn Song đã bắn tàn con ấn rồi.

Ngã xuống sông

Khi tàu *Orénoque* tới bến, có một bà-đầm là vợ một viên đội bồn lấm đưa con gái bé xuống tàu, chẳng may hụt chân ngã xuống nước. May nhiều người nhảy xuống đồng vớt được cả hai mẹ con không việc gì cả, chỉ phải một bữa sợ khiếp thôi. Bà đầm ấy có đánh rơi mất một cái túi đựng hai nghìn quan

Quan docteur Wite đi phát-bộ

Quan *docteur* Wite là tại miền hội Vạn-quốc cùng với quan *docteur* Asselin ở Hanoi vào đã tới Saigon chiều hôm 16.

Chương trình của ngài trong mấy ngày qua tại Saigon định như vầy:

Sáng 17 — Đi thăm nhà thương và viện Pasteur.

Chiều — Đi thăm nhà thương tây ở Nhà bè và các nhà thương ở Chợ-lớn.

Sáng 18 — Khảo sát đạo vệ sinh Gia-định và nhà thương tinh cùng những công việc đã xếp đặt để trị các bệnh dịch, luân những thơ giớn.

Chiều — 13 giờ đi sang Cao mên và thăm nhà thương Popovil, tối 19 lại về Saigon

Ngày 20 — Thăm nhà thương thầy-quân ở Ô cấp.

Ngày 21 — Về Saigon, đi thăm đồn-điền Suzannah và An-lộc.

Ngày 22 — Sang Tỉ-gia ba, xét việc y-tế ở miền Mékong để về phòng cho thuộc-địa khỏi những bệnh ở các xứ lân bang đem vào.

Nhân dịp lễ Pentecôte, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 1849 đến ngày thứ ba 22 Mai 1923 mới ấn-hành.

Giá bạc — Kể từ ngày 19 Mai 1923, giá bạc ở nhà Nhà nước định là 8$.00.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 19 Mai 1923*: 3%. 57.75. — 4%. 1918. 61,75 — 5%. 1915-1916 75,05 — 5%. 1920 89.30. — 6%. 1920 91,97.

Quan Toàn-quyền Baudoin tại Trung kỳ. — Trong khi quan Toàn-quyền qua lại Huế thì ngài có tiếp các quan trọng viện Cơ-mật và ngài có bàn bạc hồi lâu về việc sửa đổi lại các thứ thuế ở Trung-kỳ. Quan Toàn-quyền có đi thăm các tòa ở phủ Khâm sứ, sở Mật-thám, trại Kuđ-xanh, đến đây ngài có xem binh linh tập thể thao

Sáng hôm 18 Mai, ngài ở Huế vào Quảng-ngãi, đến trưa thì tới nơi. Xơi cơm sáng xong, ngài lại vào Qui-nhơn đến 19 giờ thì tới nơi.

Sáng hôm nay 19 Mai hồi 6 giờ ngài ở Qui-nhơn vào Kontum.

Ngạch tư-pháp. — M Đỗ-hữu-Trí là quan cố vấn tại tòa Thượng-thẩm Saigon nay thuộc quan Chánh án thứ nhất tòa Thượng-thẩm Hanoi bổ dụng.

Quan cố-vấn Đỗ hữu-Trí được phép 30 ngày nghỉ tại thuộc-địa.

Hội-đồng xét việc lập dân-tích chứng cai — Hội-đồng pháp-luật nay mai sẽ họp để xét việc lập dân-tích chứng chỉ cho người bản xứ, nhất là việc người bản-xứ lấy vợ là người Pháp. Hội-đồng ấy có quan Tư-pháp tổng-trưởng Haberi làm chủ-tọa và một quan tòa, một ông luật sư với quan cai-trị Hüczel, quan Thiếu Hoàng-trọng-Phu làm hội-viên.

Trường Kỹ nghệ. — M. Lacnaud quan Công-sứ Hà-đông nay cử làm chánh Hội-đồng quản-trị và cai-lương học-vụ tại trường kỹ-nghệ Hanoi thay quan cai-trị Delamarre về nghỉ.

RẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

39, Phố hàng Quạt, Hanoi

2059

Kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu-học tây. — Các học-sinh có tên sau này được vào vấn-đáp kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu-học tây (B. E. P. S.).

MM. Đặng-ngọc-Ân, Trần-lâm-Bảo, Phan-đình-Bảo, Hoàng-văn-Bích, Lê-sĩ-Biểu, Phạm-ngọc-Cảnh, Lê-văn-Cầu, Ng-hoàng-Chung, Phạm-phan-Côn, Ng-trọng-Cừ, Trịnh-đình-Cương, Ng-tất-Đắc, Vũ-quốc-Đại, Khúc-Đẩu, Phạm-quang-Dần, Ng-Đễ, Phan-thanh-Điền, Phạm-đình-Điển, Ng-ngọc-Điệp, Phan-xuân-Độ, Hoàng-minh-Đức, Ng-đình-Duy, Vũ-đình-Dy, Phạm học-Hải, Đoàng-danh-Hiếu, Vũ-Hiền, Ng-thế Hiền, Ng-duy-Hoàn, Phạm-ngọc-Khôi, Ng-khắc-Kiển, Bùi-huy-Khuê, Ngô-vi-Kiến, Lê-văn-Kinh, Đặng-đức-Kim, Vũ-hữu-Kỳ, Dương-Lợi, Nguyễn-tiến-Luật, Phạm-trọng-Lương, Lê-hộc-Mạch, Ng-Mai, Ng-đức-Mão, Hoàng-tích-Minh, Phạm-v-Mỹ, Đặng-v-Năng, Hoàng-thụy-Nam, Bửu-Nghi, Lý-v-Nhã, Ng-hữu-Ninh, Vũ-ngọc-Phan, Đào-v-Phú, Lê-hội-Phú, Bùi-thế-Phúc, Ng-văn-Phương, Ngô-quốc-Quyền, Phạm-huy-Quỳnh, Đàm-quang Riệu, Ng-v-Sắc, Đỗ-văn-Tấn, Bạch-nh-Thăng, Lê-trọng-Thanh, Ng-v-Thị, Ng-hải-Thọ, Du-v-Thọ, Phan-văn-Thuấn, Lê-gia-Thụy, Nguyễn-trọng-Thuyết, Vũ-văn-Tinh, Cung-thúc-Tỉnh, Ngô-v-Tinh, Trần-thoại-Trân, Ng-hữu-Tri, Trần-đình-Trúc, Ng-xuân-Trương, Phạm-duy-Tín, Ngô-thúc-Tuân, Trần-thiện-Tỵ, Đỗ-như-Thân, Vũ-v-Uông, Trần-v-Uyên.

Kỳ thi vấn-đáp bên nữ-ban thì đã xong cả rồi, trong 4 cô nữ học-sinh tây và 6 cô nữ học sinh ta được vào vấn-đáp thì mỗi bên chỉ bỏng có một người. Học-sinh ta được nằm cô sau này được trúng tuyển là:

Melles Ng-thị-Giệc, Nguyễn-thị-Học, Hoàng-thị-Nga, Ng-thị-Nguyệt, Ng-thị-Thục-Viên.

Bản quán có lời mừng các cô cùng các vị giáo-chức đã chăm nom việc giáo-dục các cô.

HAY CHO XÃ-HỘI

Mở phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc-tơ Bí cơ man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ-nhật ngày lễ nghỉ

Tòa-án đại-hình. — Trong các việc trọng tội xét tại vụ đại-hình sau này thì có việc: Bernard Hiến tham-tá giấy thép bị ngờ là ăn cắp giấy bạc của người ta gửi nhà Điện-báo. Vụ đại hình này đã định vào ngày 18 Juin 1923 và đến ngày thứ bảy 9 Juin ... ông bồi thẩm.

Xe hỏa trượt bánh. — Chiều thứ năm, 5 giờ chuyến xe lửa chở hàng ở đường Lạng-sơn xuống tới kilomètre 13+200 gần đến Yên-viên thì bốn toa trượt bánh ra ngoài đường sắt, phải ba toa lăn xuống đường. Thiệt hại nhiều đồ hàng, nhưng may không việc gì đến người cả. Vì xe đỗ nên mấy xe những chuyến xe lửa, xe xuống qua cuối ấy hành khách đến phải thay xe cả. Ngày đầu vì cụy man quá và bắn không kịp cho nên mới trượt bánh như vậy.

Nay máy Hanoi được tin ấy đã cho mấy và cai toa xuống sang cứu ngay.

Tòa án binh. — Sáng hôm qua, Tòa án binh đã xét việc mấy người đội và tên phạo-thủ Tây phạm tội phá hoa lấy của của một người đã ... ở đường trong thành. Nguyên là tối hôm 5 Novembre 1922, có một bọn mấy người, vừa đội vừa lính pháo thủ đóng rượu đã ngà ngà rồi,

---

nữa

Đến nơi, chủ nhà đi xem chớp ảnh vắng, mấy người đi quen người nhà, cứ việc tự-do chơi bời bài xướng. Hồi nửa đêm, cô Lily trở về, thấy đông người, lại đi nơi khác, để cho mấy người ở nhà uống say rồi, rồi ra cả, chỉ còn ở lại có đội Copin, đội Ardouin và người linh Delamotte mà thôi. Trong khi ấy thì Copin cậy tủ lấy một cái va-li rồi đưa cho người lính đem đi và cả ba người cùng ra. Đến cái cửa đã đường trong thành, thì va-li vất đó mà ba người lại ra đánh chén cao-lâu hàng Buồm. Đến khi cô Lily về nhà, thấy mất va-li, mất áo mất xuyến vàng và 90 đồng bạc. Sáng hôm sau thì cái va li thấy vứt ở gần sở Cẩm hàng Đậu, mà đồ vật thì mất cả.

Tòa nghe luật-sư cãi xong thì phạt Copin năm năm, tù án treo còn hai người kia thì được tha cả

Y-khoa bác-sĩ Sarraillhé

6, Phố Thợ-nhuộm — Giây nói số 395

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh siển.

Bệnh đau dạ dày, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều

Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh-nhân đến nhà.

2080

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng ông Nghiêm-hoàn-Luyến nguyên tri-huyện Bồng-nhân (Thái-bình) và là lệnh-đệ quan phủ Nghiêm-thụy-Ứng phủ Từ-sơn vừa mới tạ thế tại quê-quán ở làng Hòa-xá, phủ Ứng-hòa (Hà-đông).

Bản quán có lời viếng ngài và chia buồn với gia quyến.

Danh dự bội-tinh. — M Ng-văn-Say, cảnh-sát ngạch nhất tại Chợ-lớn được truy tặng danh-dự bội-tinh cho ngạch cảnh-sát.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Ng-xuân Cơ tham-tá hạng năm tòa Đốc-lý Hanoi được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng, tháng đầu nửa lương và hai tháng sau chia tư một phần lương.

Ngạch Cảnh sát. — Người linh cảnh-sát. Vương-văn-Đôi ở Hà-đông vì phạm tội nặng thì nay phải thải hồi M. Ng-trọng-Văn là cựu binh được bổ thay, lương mỗi năm 120 đồng.

Một anh chàng điên. — Sáng hôm kia có một người ăn mặc một cách rất kỳ khôi, tay mang một tờ giấy chữ nho, vào kêu tại phủ Thống-sứ. Anh chàng xem ra giáng ông đồ mà có tinh điên, đầu bới tóc, chít khăn trắng buộc nút đang sau, ở trên khăn về trước mặt có đính một chữ thập bằng vải trắng, khăn liền với khăn. Khăn trắng không phải là đề tang, quanh năm bao giờ cũng vậy. Áo quần thì lại kỳ-khôi nữa. Hỏi ra thì tên người ấy là Ng-như Trạch, quán làng Gia-lộc, tỉnh Nam-định, làm nghề thợ may, vợ cả chết, vợ kế lấy

---

...tại phủ Thống-sứ. Lúc mới, phủ Thống-sứ nghĩ là kêu việc gì, liền cho giải đến sở Mật thám, nhưng xem ra chỉ là đồ người thì sở Mật-thám lại cho giải về Nam-định sáng hôm nay rồi.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hồ (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

2563

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Đây tớ bắt lương. — Tên Chu-văn Kê 35 tuổi, Lê v-Viên 30 tuổi và Bùi-thị-Tơ 26 tuổi đều là môn hạ của một người tây kia ở phố Francis Garnier, đồng mưu ăn cắp của chủ một cái đồng hồ và hai cái lư bằng đồng rồi đem cầm ở nhà cầm đồ. Hiện nay chúng còn phải giam để nay mai xét án.

Mùa bắt chó. — Độ này đã thấy bắt chó ngặt lắm, cứ sáng ngày ra là thấy cái xe cũi lạch xạch ở đường và một người cảnh-sát Tây, hai người ta cầm thòng đi khắp phố. Hôm nay bỏ lại làm việc về bắt được hai con chó tây và bốn con chó ta thì đã cho nhốt cả vào chuồng nhốt chó riêng.

Đánh rơi. — Phạm-v-Mai 37 tuổi nhà ở phố Đầu-cầu số 47, có đơn tại sở Cẩm trình rằng đánh rơi mất một cái ví da trong ngày 2 p 40, một cái hình thẻ thân số 3243 năm 1923 và một cái về cảm đồ.

Cũng vì cúng ôn. — Tối hôm qua ở ngoại châu có đám cúng ôn xuýt nữa thì nhà chủ với thầy pháp choảng nhau. Nghe đâu câu chuyện chỉ vì thầy pháp cho bố sơ bà La-sát không khai quang, nên nhà chủ bảo thầy phải khai quang đi, nhưng thầy nhất định cãi đã khai quang rồi mà thành to tiếng. Giá không có người can ngăn cả hai bên thì có lẽ thầy pháp đã vớ cái nạo hẹt choảng vào mặt nhà chủ rồi. Đoạn thầy pháp dỗi bỏ đàn-tràng về thẳng, thì nhà chủ lập tức đi mời thầy khác về khai quang cả lại lần nữa.— Như thế ở đám ôn đám này đến hai mẹm, hai mất cả chẳng cũng khá lắm ư!

VIỆT-TRÌ

Ai tín. — M. Le Gallon, sen-đầm ở Việt-trì, tạ thế hôm thứ tư 16 tây tại sở Sen-đầm Việt-trì hôm sau an táng ở nghĩa-địa Đầm đi đầu có một toán lính Tây bồng súng, toàn lính đi từ sở Sen-đầm đến trại linh thì về rồi đến những vòng hoa tất của quan Chánh sứ Phú-thọ, nhà binh Việt-trì, sở Sen-đầm Việt-trì và Bạch-hạc, sở Sen-đầm Hanoi và hoa thật nhiều lắm, xe quan-tài có linh Tây bồng súng đi hai bên. Các quan đi đưa là M. De Conchy, quan Phó-sứ Phú-thọ,

(Xem trang thứ ba, cột thứ tư)

No 171 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả: ALEXANDRE DUMAS

Dịch-giả: PHẠM-DUY-CẦN

Thánh Rê-my phu-nhân tầm tim cười một cách rất dễ thương, khác nào như con mèo chực vồ miếng thịt vậy, rồi nói:

— Vậy thế giả hiểu ra rồi, hồi nãy khi giả thấy công-tử trong phòng tiểu-thư.....

— Sao nữa?

— Công-tử đem đạo bằng đến cho tiểu-thư.

— Quả có thế, phu-nhân đoán trúng đấy.

— Nếu vậy thì còn chi đoan-chính cho bằng.

— Chúng tôi cũng trộm nghĩ vậy, thưa phu-nhân.

— Tiểu thư ơi, nếu vậy thì giả quở trách tiểu-thư thật là giả không phải lắm.

— Không phải lắm lắm! phu-nhân ạ. Nhưng mà thôi, tôi đây nghe những lời quở trách của phu nhân nó cũng đã quen tai đi rồi, nên chi giả phu-nhân quở trách thế chứ quở trách nữa đây tôi cũng không chấp.

— Vậy thời chúng ta đi ra thôi, Lô-y, ta còn ở đây làm gì nữa. Ơ hay! Va-li-ê tiểu-thư giật mình mà rằng:

— Thưa mẹ, mẹ bảo gì ạ?

— Thế ra con không nghe, ư con?

— Thưa mẹ, không, con đang mải nghĩ.

Mông-ta-lê nắm chặt lấy tay tiểu-thư mà rằng:

— Lô-y em hỡi; em không ghét chị đấy chứ?

Tiểu-thư cất cái giọng thánh thót như cung-đàn mà đáp rằng:

— Điều chi mà em ghét chị, hở chị Bính-Minh?

Thánh Rê-my phu-nhân nói:

— Chao ôi! Dẫu em nó có ghét chị một chút cũng là phải.

— Nhưng vì cớ gì mà ghét tôi, hở trời?

— Giả thiết nghĩ em nó cũng con nhà tử tế, cũng một bọn đa phần như cô.

Lô-y kêu lên rằng:

— Mẹ ơi!

— Dám thưa phu nhân, dẫu cho Lô-y tiểu-thư có là con nhà sang trọng hơn tôi, nhan sắc gấp trăm gấp nghìn tôi, cũng không có lẽ vì cớ ấy mà Lô-y ghét tôi được.

Tiểu-thư thử nghĩ đó mà coi tiểu-thư thì sắp được bay nhảy ở chốn tràng-an kinh-địa, mà em nó thì đành chịu sơn phải phận nhạt, hoa tàn hương sắc ở chốn Ba-lòa này, như vậy há chẳng bỏ người cho em lắm ru?

— Nhưng, thưa phu nhân, có phải tôi ngặn Lô-y không được đi ra Ba-lê với tôi đâu, có lẽ nào lại thế; nếu được tiểu-thư cùng đi thì tôi thật lấy làm hân hạnh lắm.

— Nhưng giả thiết nghĩ Ma-li-côc công tử là người quyền thế rất mọn ở chốn triều-đình.......

Ma-li-côc nói:

— Ái! Mẹo chứ! Thưa phu-nhân, ở đời này ai có thân thì người ấy lo. Mông-ta-lê gọi:

— Ma-li-côc! chàng hỡi!

Rồi tiểu-thư lại ghé gần vào công-tử mà nói rằng:

— Thiếp cần muốn nói chuyện với Lô-y, xin chàng hãy tiếp chuyện phu-nhân bỏ, mượn chuyện gì thì chuyện, cắt nhau chắc lại hòa nhau cũng được.

Mông-ta-lê nói lại vừa lấy tay sẽ nắm lấy tay chàng, đó tức là cái phần thưởng nàng ban trước cho chàng vậy.

Ma-li-côc lầu nhầu trong miệng, tiến đến gần thánh Rê my phu-nhân; còn Mông-ta-lê thì quay tay vào cổ Lô-y mà nói với bạn rằng:

— Nào thế em ti b sao? Có quả thực như lời nhà-huyện đã nói đó, chị được bay nhảy ở chốn Kinh-thành thì em không vui chị nữa phải không?

Lô-y tiểu-thư kêu cảm giọt lệ, ngập ngừng nàng mới đáp rằng:

— Ồ! Không, có đâu lại thế, được biết vinh em tuật lấy làm hân hạnh lắm.

— Hân hạnh! Sao mà coi bộ dường như em sắp khóc vậy hở em?

— Chị ghen ghét mới khóc hay sao?

— À! phải. Chị hiểu ra rồi. Chị đi ra Ba-lê làm cho em sợ nhớ anh chàng Mê-thượng...

— Chị Bính-minh ơi!

— Chàng Mê-thượng đó khi trước đã ở tại Ba-loa này, ngày nay thì hiện đang ở tại Ba-lê.

— Quả thực em không biết làm sao mà trong người ngao ngán thế.

— Em không thế cười với chị được thì em cứ khóc đi!

Lô-y ngồng đầu lên thì thấy trên mặt ngọc, thánh thót tuôn rơi hai hàng lệ, lấp lánh như mấy mươi hạt kim-cương.

Mông ta-lê nói:

— Thì em cứ thú thực đi nào!

— Chị bảo em biết ăn làm sao nói làm sao bây giờ?

— Tại làm sao mà em khóc? Con người ta bao giờ khi nào lại vô cớ mà khóc bao giờ. Chị đã là người bạn của em, thì dù em muốn thế nào chị cũng xin theo ý. Ma-li côc thật là một người rất tử tế. Em cứ nói thực chị hay. Em có muốn ra Ba-lê không?

Lô-y nói:

— Chao ôi!

— Em có muốn ra Ba-lê không?

— Bấy lâu nay chị em ta cùng nhau quen hơi bén tiếng, em thường được nghe cung đàn tiếng hát của chị, lại thường được cùng chị khoác tay nhau dạo cảnh trong hoa-viên. Bây giờ mà một mình em ở lại đây, trong cái chỗ cô-thanh này. Chao ôi! Em sẽ buồn bã xiết bao! Có lẽ em sẽ chóng chết vậy!

— Em có muốn ra Ba-lê không?

— Lô-y thở dài.

— Em không trả lời ư?

— Chị bảo em biết trả lời làm sao được?

— Có hay không. Thế thôi, có khó chi mà trả lời được.

— Ồ! Mông-ta-lê chị hỡi, chị thật là một người sung sướng quá!

— Thế nghĩa là em muốn được cái địa-vị như chị đó.

Lô-y nín lặng.

Mông ta-lê nói:

— Con bé cứng cỏ lệ! Xưa nay ai lại đi giấu bạn như thế bao giờ! Em cứ thú ngay rằng em muốn ra Ba-lê. Em cứ thú thật rằng em đang từ-tâm muốn được gặp mặt Ra-on công-tử.

— Em không thể nào thú nhận được điều đó.

— Thế thì em nghĩ lầm.

— Sao vậy?

— Vả chăng em có trông thấy cái bằng cấp kia không?

— Có, em trông thấy.

— Vậy thời, nếu em mà chịu thú thật nỗi lòng, chị đây cũng có thể làm cho em có được cái đạo bằng như thế.

— Chị nói với ai cho em được?

— Nói với Ma-li-côc.

— Chị Bính-Minh ơi, chị nói thật đấy chứ; điều đó có thể được chăng?

— Chao ôi! Ma-li-côc còn kia, công-tử đã giúp cho chị được, thì tất công-tử giúp cho em được.

Bấy giờ Ma-li-côc đang tiếp chuyện thánh Rê-my phu-nhân, bỗng nghe thấy hai lần nhắc đến tên mình, thì trong lòng lấy làm mừng thầm, nhân được dịp đó để mà đánh trống lảng, bèn quay lại mà hỏi rằng:

— Gì thế, hở Tiểu-thư?

Mông-ta-lê vẫy một cách rất là đường-bệ mà gọi rằng:

— Ma Công-tử ơi ơi, lại đây;

(Còn nữa)

TRUNG BẮC TÂN VĂN

Thủy-tiên ta!!!

Vừa rồi tôi có tiếp được mấy cái...

...ông đại-biểu sở Sen-đầm Hanoi và nhiều người sen-đầm ở các tỉnh khác đến, các quan Tây Nam và những bà đầm ở Việt-trì và Bạch-hạc, các ông giáo-học, các ông làm việc các...

...tranh nhau diễn tuồng, cười cười nói nói là là lại vui.

Vừa trẻo nước đoạn, trống đã lên ngay, các quan-viên ông no nhưng...

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

舖金寶南

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Vừa rồi tôi có tiếp được mấy cái thư của các ngài ở tỉnh xa gửi đến hỏi mua *thứ-tiên ta* mà trong thư nói hiện đã trông thấy bày tại bản-hiệu. Vậy xin kính trình các ngài rõ, bản-hiệu quả có *thứ-tiên ta* thực, nhưng đều gọi sẵn cả, hoa đã nở cả rồi, chỉ vì không có mùi thơm mà cũng không bán cho ai cả; ấy tức là hoa giấy để bài-trí trong khi thừa-tiếp các ngài đến chụp ảnh.

Số 18, đường Thành, là nhà kính của bản-hiệu «THỤY-KỲ».

2049

Rượu bổ-đào.

- TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự nhiên ta ra đây, chu không chư có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm không ai có thể thu được!

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tỏa Nội-các phụng chỉ phê rằng:

Chiếu tờ tâu được phòng chế MONTÈS chế ra, cho nên một thứ rượu bổ đã tự ý sử dụng qua rồi nay hàng năm gia thưởng, trước tặc phê thì giải cho qui được phong chế đóng để lưu thành-gia.

Khâm thử.

Rượu này đã được chế theo thứ-thủy-tiên-thảo-hoa người phương Đông, mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn, từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Ở bỏi chỗ Ở

Kẻ nào tặng mua bán khi đổi nơi ở, muốn báo quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán gửi giấy quán tên, chứa lại tiền sau thì biên rõ rằng cho đầy, và gửi theo hai hào (0$ 20) bằng tem nhưng được đổi chỉ tiền giấy quán nhận.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sở đi nguyên báo về không nhận tới nữa đâu.

Ruộu bổ-đào.

- TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự nhiên ta ra đây, chu không chư có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm không ai có thể thu được!

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tỏa Nội-các phụng chỉ phê rằng:

Chiếu tờ tâu được phòng chế MONTÈS chế ra, cho nên một thứ rượu bổ đã tự ý sử dụng qua rồi nay hàng năm gia thưởng, trước tặc phê thì giải cho qui được phong chế đóng để lưu thành-gia.

Khâm thử.

Rượu này đã được chế theo thứ-thủy-tiên-thảo-hoa người phương Đông, mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn, từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

HUNG-YÊN

Tấn-tuồng diễn dở tại xóm Bình-khang. — Cách vài hôm nay có mấy ông nhân lúc cơm nước nay dẫn đây, cao-hứng rủ nhau lên phố Mộc-sáng đập trống chơi cho đỡ mất tiền sắc. Các ông lên bận cũng ra vẻ con người, ông thời áo sa-tây, ông thời lương đọc kép, ông thời áo phay hoa to tướng. Ông thời áo trắng cổ là mềm.

Chị em thấy các ngài vào đã chẳng mấm được, cứu hát bỏ, thật thở bà đầm ở Việt-trì và Bạch-hạc, các ông giáo-học, các ông làm việc các sở, nhất sở K Em-lâm đi đóng hơn cả, các nhà buôn bán người ta về người Khách, các kỳ bào lý-dịch, các bà và các mẹ đồng lắm. Khi họ huyệt quan hai Lacheze có đọc bài điếu-văn.

M. Le Cat-lon, năm nay mới 27 tuổi, sinh tại Vigny, tổng Marines (Seine et Oise). Ông có đi đánh trận bên Tây năm mươi rồi, cho nên có nhiều mề-đay; ông bỏ sang ngạch sẻ-đầm ngồi ba năm nay, tới Việt-trì chưa được một năm, tính hạnh ông tốt lắm, tuổi niên đang chết, mọi người đều tương tiếc ông lắm.

Thảm trọng. — Hôm 16 tây, sở Cảm vệ được một cái xác người đàn bà chết trôi trong sông Lô, Xem ra không có thương tích gì, đã cho chôn ở ngoài-địa-le.

Cái nạn xe lửa. — Có một người đàn ông bị xe lửa nghiền phải một bên chân ở dưới ga Thanh-ba, đã đem đi nhà thương Hanoi sáng hôm sau 17 tây, chưa rõ tại làm sao mà xảy ra cái nạn ấy.

PHÚ-THỌ

Trộm như rươi. — Đó mấy chẳng mấy đêm là không có nhà bị mất trộm, mà chẳng có *bao giờ* lại dịch trộm như độ này. Hồ Cao-dù trong một tháng nay kể trộm đánh hà chó cũng hơn một chục con rồi, ngay trong một đêm mà nó đánh hà chết được chín con chó cùng ở một xóm có 18 độ vài tháng nữa nó đánh hà chó ở trong làng không còn một con. Nhưng nhà có chó chết đều bị thiệt hại vì trộm, nhà thì giảm bảy chục, một vài trăm. Cộng cái số mất lẫy cũng tới 2000 p. rồi. Ấy là tôi riêng một phủ Cao-do, còn chỗ khác không biết.

Tối hôm mồng một vừa rồi nó vào mấy nhà buôn to ở phố Tác-bung lấy cũng được nhiều. Người ta nói rằng quân trộm này nó lập thành đảng đông lắm. Nghe đâu tối hôm nó lấy trộm ở phố Tác-bung lúc giờ về đi đông có 5, 6 thằng đến chỗ đường hẻm thì gặp bọn phiên tuần bỏ nó, chúng liền xông vào mà đánh, thì những người kia phải trốn chạy cả, vì bọn nó đông hơn mình. Mong rằng quan trên thông sức ngay cho các thầy Trưởng-phố làm thế nào sẵn đuổi được hết những quân gian hay trá ngụ lẫn quất gần đây, thế thì họa may trong thành phố mới khỏi mất trộm mãi như vậy.

PHÚ-LẠNG-THƯƠNG

Rơi xuống sông. — Mới đây có hai chị con nhà kia nhiễn đến đất nhau đi nhặt mắt ở bãi sông Thương, của cảm cái đi trước để cho đứa con đó bốn năm tuổi lẫng thẳng đi theo sau, vừa đi vừa nghịch chơi đâu ra ngoài bao-lơn sắt ai chẳn rơi tòm xuống sông. Mẹ sau lúc bấy giờ có mấy cái thuyền đậu sẵn đấy chạy ra cứu vớt ngay được đứa trẻ kia thoát nạn, hú vía!

Cướp táo gan. — Đêm hôm 13 rạng ngày 14 vào hồi 2 giờ có một toán cướp chừng năm sáu đứa vào nhà trưởng-phố kia ở gần ngay phố sở tại, chúng liền cộng vào trong sân đốt đuốc lên rồi phá cửa, sự-chủ thấy động lên ngay sang hàng xóm hô hoán lên được, vừa may thấy trưởng đi tuần về thấy cướp lên chạy đến bảo quan Phủ. Chúng thấy kế không thông nên lẫn thoát ngay mà không lấy được vật gì cả. Khi lính phủ chạy đến cứu thì toán cướp đã bảo nhau lẫn lẫn hết không bắt được tên nào cả.

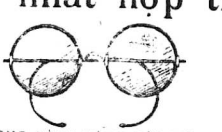
Chết trôi — Sáng thứ năm vừa rồi, ở đầu cầu sông Thương thấy một cái xác đàn ông trôi dạt vào bờ, xét ra xác lẫy chết đã lâu ngày, dẫm nước đã lâu, dung mất một cánh tay và một bàn chân. Người khốn nạn lẫy mặc quần áo cộc trắng, có thể thuế thân năm 1922 tên là Vũ-văn-Tuyên, làng Tạ-xá, huyện Kim-động tỉnh Hưng-yên. Quan sở tại khám xét không ra thương tích gì nên đã cho mai táng, mà không xét ra người lẫy vì sa chân ngã chết hay bị ai hại.

HƯNG-YÊN

Tấn-tuồng diễn dở tại xóm Bình-khang. — Cách vài hôm nay có mấy ông nhân lúc cơm nước nay dẫn đây, cao-hứng rủ nhau lên phố Mộc-sáng đập trống chơi cho đỡ mất tiền sắc. Các ông lên bận cũng ra vẻ con người, ông thời áo sa-tây, ông thời lương đọc kép, ông thời áo phay hoa to tướng. Ông thời áo trắng cổ là mềm.

Chị em thấy các ngài vào đã chẳng mấm được, cứu hát bỏ, thật thở

Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÀNH ĐỒI-MỒI

Cả cước mỗi cái 3$50 và 2$50

Hộp bằng alluminium 0$70

BÁN TẠI:

TONG-YUNE-TAI

91 Phố hàng Ngang, Hanoi

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm mát mà công khiếu, khỏi cơ trẻ con người lớn, làm ra phải lở sâu quáng sâu xương sâu chảm con khoét, thành lỗ ăn tai, thối tai. Của chúng lở ngoe ngoắt đi, hai đến khỏi cả, lọ nhỏ giá 0$50, to hơn giá 0$80, lọ nhỏ giá 0$10, mua thuốc nhớ có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh nước thuốc bảo thiên hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ thật chắc hơn vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều, có-nhẳng lạp-thế và cho hàng bảo chế các tỉnh hiệu đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã lu-tịnh cổ bán bổ như sau này: hiệu *Mon-Bình-Tự*, 136, phố hàng Bông, 52 bán bảo lẻ, 62, phố hàng Bông. hiệu *Sinh-Hoa-Đường* 81, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh Ấn-quán* 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ấn-quán*, 47, phố Hà Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Dương Viện* bảo cao-lên và hiệu *Tinh-Hợp Dược-phòng*, hiệu *Hanoi-Hoa-Đường* bảo bảo chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12, hàng Buồm, hiệu *Vạn Xuân-Đường* lớn, 18, hàng Trống, hiệu *Trường-Lợi*, 11, phố Cửa nhà Thờ, hiệu *Gia Long*, 18, p. 6 Tiên-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 68, hàng Bồ hiệu *Quảng-Lợi* 23 v. hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Chợ nhiều cũ, hiệu *Vĩnh-Lương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phương-Đình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Bưng-Long*, 27, hàng B t Đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Trang*, 53, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Nghị-Hưng-Long*, 33, phố khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Tuế* 25 hàng Buồm Nam-Định, hiệu *Vạn An* phố Tân-t đi tỉnh Yên-bay, hiệu *Đức-Hưng* phố Việt-tri đều VI-t tri, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phủ-yên, hiệu *Xuyên-thị* số may áo tỉnh Vân-nam, hiệu *Sui-Chương*, 41 Wang tsé Hong hong. Các nơi kể trên có bán bổ sẽ thuốc thấy rao người và các thuốc nếu dùng khác của đều nông hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG

53 bis, phố Tiên-sin, tỉnh Bắc ninh (Tonkin)

Cẩn bảnh

Một thứ quà mới để biếu các Quý-khách

Mùa nực năm nay bán-hiệu có chế ra nhiều kiểu mũ mới, thật nhẹ, thật đẹp và hợp thời-trang, lợp bằng vải trắng, vải kaki và alpaga; giá hạ hơn mọi nơi; mời các ngài chiêu-cố thì bán-hiệu lại xin tặng thêm một cái quạt rất là có ích trong khi mùa nực.

Nay kính

AU BONHEUR DES TONKINOIS

HAI-CHINH

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

TRONG BÀI, TẤN VẬN

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC Hỏi bạn hút thuốc lá

LỢI-THÁI Distillerie du Nord

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

110, Rue des Changeurs, 110
HANOI

Kính trình qui-khách các tỉnh được biết rằng Bởi giá vàng cao hạ thất thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giây-thép về đặt trước độ 10 %, mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.
2065

người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá dời hiệu **CORONA** không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI:
GUIONEAUD Frères
HANOI — HAIPHONG
2052

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấn có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nói số 367
2073

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bồ-đào: TONIQUE TONKINOIS

... mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin cẩn là bởi sự thực-thà ngay thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu **bồ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất qui** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt** nhức đầu, **đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Tại tất cả các thuốc địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.
Gửi bán tại tất cả các nhà bào chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NAM-HƯNG-THÀNH
18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, tráp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.
2087

Hiệu GIU-ÍCH tức là Công-ty CHU-VAN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ gửi thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.
[illegible]

HOTEL LÊ-VIÊN
(HÀNG CƠM TÂY)
58, Amiral-Courbet (phố La-côm)
Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. **HAIPHONG**

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội.
Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thượng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.
Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp qui khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH:

Một bữa ăn không rượu	1$00
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	15.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đến nhà ... đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày qui khách ... nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.
Có **buồng cho thuê** ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, ... thật là vệ-sinh.

P. DIÊM, Chủ-nhân

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi mệt nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhọc gân, đau lưng, đau thần kinh hệ, hay là vì nóng nực không ngủ được, nếu không chịu chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gân, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neuri-nase*. Thuốc này hiện quan Bác-sĩ Leroy cai quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.
2056

Đố ai hiểu thuốc bệnh tình (lậu và giang-mai) ở đâu hay? Ngài nào bị dù lâu hay mới, nên dùng thử thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale ở Đáp-cầu, vì thuốc của bản hiệu bắn khắp các nơi đều biết tiếng, đã mau khỏi bệnh lại chẳng tốn tiền và không hại sinh dục.

Giá mỗi lọ độ hơn một đồng cả cước.
2082

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Xin các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Độ rày lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da **bệnh** ngứa, bệnh lở vân vân ... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

Thuốc DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang, Hanoi

PHONG-TÀI
HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY
Số 43, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi.

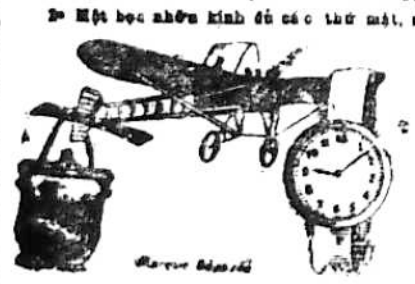

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng qui khách muốn xem xin viết thơ về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
東京河內行蒲街門牌廿八號

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1o Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu cốt thuốc lá, đũa, vân vân.

2o Một bọn nhiều kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, quý nhân đeo ba mà đeo những nhỡn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3o Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ to [illegible], đồng hồ báo thức, đồng hồ chậm-cấm vân vân.

4o Một bọn chậu sứ, đĩa sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ để thủy-tiên hay là bày cảnh cũng được và từ bình vân vân.

5o Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể ra ở trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các qui khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi

Số 143

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Vệ-dũng bưu nghĩ nhớ ngoại-sanh là *Hùng-khởi-thần*, vẫn định chỉnh-đốn dinh-thự cho được đàng đấy, rồi sẽ cho người về đón ngoại-sanh cùng gia-quyến một thể.

Bỗng thấy tên người nhà vào bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm lão gia! Có quan phủ *Kim lăng* họ *Doãn*, nói là thân-thuộc với lão-gia, xin vào yết-kiến. Lại có cả gia-quyến đi theo nữa.

Vệ dũng-bưu nghe báo, vừa mừng vừa ngờ, nghĩ thầm: Cữu-huynh ta cáo bệnh đã 3 năm nay, vẫn về ẩn ở nơi thôn-giã, không hề đi đến đâu bao giờ. Ngày nay bỗng đem gia-quyến tới đây, tất là lại có việc gì nguy-cấp vậy.

Vệ-dũng-bưu vừa ngẫm-nghĩ vừa chạy ra đón thì quả nhiên trông thấy *Doãn-công*. *Vệ-dũng-bưu* vội-vàng cúi đầu mà rằng:

— Xin cúi chào cữu-huynh!

Vệ-dũng-bưu ngảnh nhìn ra phía ngoài, thấy một cái xe, trong xe có hai người đàn-bà ngồi, liền hỏi:

— Có phải phu-nhân và tiểu-thiếp của cữu-huynh đó không? xin mời xuống xe

Doãn công mỉm cười mà sẽ đáp rằng:

— Tôi có tiểu-thiếp nào đâu, người cùng đi với nội-nhân tôi, tức là lệnh-sanh đó!

Vệ dũng-bưu nhìn thì quả-nhiên là *Doãn-công* phu-nhân cùng ngoại-sanh *Hùng-khởi-thần* đó. vội-vàng mời vào nhà trong để nói chuyện.

Vệ-dũng-bưu không hiểu cớ sao *Hùng-khởi-thần* lại cùng đi với *Doãn-công*, cứ hỏi căn-vặn mãi, nhưng *Hùng-khởi-thần* vẫn hàm-hồ không chịu nói.

Bấy giờ *Vệ-dũng-bưu* cùng *Doãn-công* làm lễ tương-kiến. Lại mời *Doãn-công* phu-nhân và *Hùng-khởi-thần* ngồi, rồi truyền người nhà pha trà uống. *Vệ-dũng-bưu* lại gọi người nhà đi dọn-dẹp phòng ngủ, và đem những đồ hành-lý của *Doãn-công* xếp vào trong phòng.

Khi người nhà bày tiệc thì *Doãn-công* phu-nhân ngồi riêng một bàn ở trong phòng, còn 3 người ngồi uống rượu ở nhà ngoài, cùng nhau kể-lể những nông-nỗi sau khi tương-biệt. Nói đến việc thượng-hoàng bỏ đi thì 3 người cùng tức giận, nhất là nói đến việc *Hùng vương* bị giam thì lại càng nước mắt tuôn rơi.

Khi uống rượu xong, *Vệ dũng bưu* hỏi thăm đến gia-quyến thì *Hùng-khởi-thần* cứ nín lặng không nói, mãi đến canh khuya, người nhà đi ngủ hết rồi, *Hùng-khởi-thần* mới đóng cửa phòng lại mà thuật chuyện đầu đuôi cho *Vệ-dũng-bưu* nghe.

Hùng-khởi-thần kể rõ việc *Lã di-nương* cư-xử tệ bạc, và nàng *Văn-cơ* sinh sự giận-dữ, rồi xé rách tập tranh « Bách mỹ đồ » Sau hai mẹ con vào thành xuất-thú, may nhờ có *Từ* di-nương lập kế cứu cho, vân vân. Lại thuật cả việc người mẹ *Trương-thất* lừa mình đem bán nữa.

Vệ-dũng-bưu nghe nói, hầm-hầm nổi giận, đập bàn mà rằng:

— Thế thì còn nói gì nữa! *Lã-thị* kia, thật là một đứa táng tận lương-tâm! Con *Văn-cơ* dẫu ngu dại, nhưng trong lòng nó cũng hiểu đại-nghĩa, chẳng qua chỉ vì *Lã thị* xui giục, muốn cố tình làm hại *Từ-thị* đó thôi. Không biết trưởng-tử (trỏ *Vệ-ngọc*) ta về tới nhà, có biết rõ việc này không hay lại ngờ cho ngoại-sanh tư-tình cùng *Từ-thị*! âu là sáng mai ta sai người về gọi cả sang đây, rồi chém đôi đứa bất nhân (tức *Lã-thị*) kia ra thì lòng ta mới hả. Ngoại-sanh chớ lo-ngại, nay đã tới đây, ta sẽ đưa ngoại-sanh vào yết-kiến *Lưu tướng-công*. Ta cứ bảo ngoại-sanh là con trai *Doãn-công*, đợi khi đại-sự thành rồi, bấy giờ sẽ xuất đầu lộ diện.

Hai cậu cháu chuyện trò với nhau suốt đêm. Sáng hôm sau *Vệ-dũng-bưu* đưa *Doãn-công* và *Hùng-khởi-thần* sang yết-kiến *Lưu-qui*, nói dối là hai cha con. *Lưu-qui* mừng-rỡ vào tâu với *Triệu-vương*, xin phong chức cho.

Vệ-dũng-bưu tức khắc viết một phong thư và sai tên gia-tướng về quê nhà gọi gia-quyến. Gia-tướng phụng mệnh đi suốt ngày suốt đêm, chưa đầy nửa tháng, đã về phục-mệnh.

Gia-tướng vào bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm lão-gia! con về tới quê nhà, nghe được tin-tức, rất lấy làm sợ hãi.

Vệ-dũng-bưu kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— Sự-thể làm sao, nhà-ngươi nói mau!

Gia-tướng bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm lão-gia! khi con về tới dinh-môn, thấy cửa dinh khóa chặt. Con tìm mãi mới gặp một ông già gần đó mà hỏi thăm chuyện thì ông già ấy nói là toàn-gia đều bị một vị đại-tướng-quân bắt đem đi rồi. Nô-bộc trong nhà, cũng không biết đi đâu cả. Con lại vào trong thành hỏi dò thì thấy người ta nói vị đại-tướng quân ấy nay làm tổng-trấn *Tam-giang*, thấy tiểu thư nhà ta có nhan-sắc, đã lấy làm phu-nhân. *Lã di-nương* cũng theo vào ở đấy. Còn công-tử và gia-quyến thì không biết ở đâu? Có kẻ nói đang bị giam, có kẻ nói đã xin nhập-vệ. Chúng con không dám chậm-trễ, vậy phải về đây để bẩm-bạch cùng lão-gia.

Vệ dũng-bưu lúc đầu mới nghe, chẳng còn hồn vía nào, đến khi nghe xong câu chuyện, liền đem lòng cảm-tức giậm chân vò đầu, kêu trời kêu đất lên mà rằng:

— Trời ơi! *Đất ơi!* Nhà họ *Vệ* ta nối đời trung trinh, ngày nay bị tay đứa tiện-tỳ và đứa ác-nữ kia làm cho phải bại-hoại, ta đây còn mặt mũi nào mà đứng ở trên nhân thế nữa!

Nói xong, liền rút thanh bảo-kiếm toan tự tử. Các gia-tướng đang xúm lại can ngăn thì bỗng nghe báo ngoài cửa có *Lưu* tướng-công, *Doãn* lão-gia và công tử (tức là *Hùng-khởi-thần*) cùng đến. *Vệ-dũng bưu* vừa giận vừa thẹn, bất-đắc-dĩ phải đứng dậy ra nghênh tiếp.

Vệ-dũng-bưu cúi chào mà rằng:

— Chẳng hay có việc chi khẩn-yếu mà tướng-công không kịp cho người gọi, lại phải thân-hành tới đây.

Nói xong, liền mời ngồi và truyền người nhà pha trà. *Lưu-qui* nói:

— Triều-đình vừa có chiếu đến, quan nguyên soái đã được biết chưa? Số là thượng-hoàng chưa thấy tông-tích đâu cả. Vừa rồi con trai trưởng của *Đô man hưng phục* là *Định-quốc* tướng-quân đã phụng-mệnh triều-đình, ra trấn-thủ *Tam-giang*, bao nhiêu các quan văn võ ở đấy, *Định-quốc* tướng-quân, đều được quyền « Tiền trảm hậu tấu ». Đó là cái gian-mưu của *Đô-man hưng-phục* nó cho con ra đấy, để thành sự thì nó lên ngôi đại-bảo, mà bại-sự thì nó lui về cố-thủ tại *Kim-lăng*. Ta chỉ nực cười thay cho *Phí-giao* chẳng biết chi chi, lại đặt cần câu sẵn cho người đánh cá. Phò-mã *Triệu cầu* cũng vừa mới viết thư đến, nói là phò-mã luyện tập quân-sĩ đã 3 năm nay, ngày nay ước định với *Triệu-vương* đây, để cùng khởi-nghĩa. Tôi đã phúc thư xin hoãn bởi vì đế-tinh còn mờ tối, tất phải đợi thời rồi sẽ cử-binh. Việc ấy nên chăng thế nào, chúng tôi muốn hỏi ý quan nguyên-soái.

(Còn nữa),

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — *Le Gérant:* NGUYỄN VĂN-LUÂN

Năm thứ mười một — Số thứ 1840 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ BA 22 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn